

SAKK

Évfolyam: 1-2.	6-8 évesek	Korcsoport: U8
-----------------------	-------------------	-----------------------

Célok:

- Az alapvető cél a későbbi sakkozói pálya megalapozása, tehát az alapvető ismeretek, készségek magas színvonalú átadása, a megalapozás. A gyerekek egy részénél a sakkjátékot nulláról kell tanítani, és sokszor ez a kedvezőbb, mivel nem kell rossz beidegzések ellen harcolni.
- A periódus végére el kell jutni oda, hogy a gyerek barátságos és egyszerűbb versenyjátszmákat korrektül le tudjon játszani úgy, hogy lépései logikusak, ésszerűek legyenek.
- Már az első pillanattól fogva kezdeményező, harcos, dinamikus, taktikus sakkot kell tanítani, mert a gyerekek ebben lelik örömeiket, ez adja nekik a sikerélményt. Emellett a stratégiai alapokat is itt kell megadni, de nagyon óvatosan, egyszerűen, az életkori sajátosságokra mindig tekintettel.
- A sakktanításnak mindig együtt kell járnia a gyakorlással, a játékkal, később a versenyzéssel. Semmilyen ismeret ne legyen papírízű. Ezért (és azért is, mert olvasni is menet közben tanulnak meg) az írással járó sakktanítási formákat ebben a korosztályban még nem alkalmazzuk.
- A sakkozás alapvetően egyéni sportág, bár a csapatverseny is fontos. Az edzések jelentős része is egyéni edzés, bár a csoportos edzésnek is megvan a maga fontos szerepe. Az egyéni fejlődési ütem viszont különböző gyerekeknél nagyon eltérő lehet. Ezért természetes, hogy a tantervet rugalmas, alkotó módon kell alkalmazni, és az adott gyerek szükségleteinek megfelelően a témakörök átcsoportosíthatóak, felcserélhetőek.

Tananyag	Követelmény	Megjegyzés
<u>A sakkjáték alapjai:</u> A sakktábla A mezők száma, színe A vonalak A sorok Az átlók A bábok neve, helye Az alapállás	A sakktáblát és a figurákat mindig korrektül állítsa fel. Sajátítsa el, alkalmazza helyesen a lépéseket és az ütéseket. Pontosan ismerje és alkalmazza a sáncolás és a	A gyereke egy része az 1-2. osztályos tananyagot már fiatalabb korában megtanulta. Ebben az esetben – az egyéni képzés keretében, alapos ismétlés után – a tananyagot magasabb szintről kell elkezdenie elsajátítani.

<p>A bábok lépésmódja Az ütés Különleges lépések: a sáncolás, a menetközbeni ütés, a gyalogátváltozás A sakkadás A sakkjátszma célja: a matt A patt Egyéb játszabefejezések A sakkjátszma lefolyása</p> <p><u>Technikai alapok:</u></p> <p>Mattképek Egylépéses mattok Egyszerűbb kétlépéses mattok Mattadás vezérrel Mattadás bástyával Mattadás két futóval A gyalogbevétel Az oppozíció Egyszerűbb gyalogvégjátékok</p> <p><u>A sakkgondolkodás alapjai</u></p> <p>A terv fogalma egyszerűen Készítsünk tervet! Az ellenfél tervének felismerése A jó lépés megtalálásának módja (elemi szinten) Az állásértékelés alapjai A király biztonsága A támadás A védekezés</p> <p><u>A sakktaktika alapjai</u></p> <p>A kombináció A kötés Az elterelés A villák Alapsori mattkombinációk Egyéb taktikai motívumok 100 egyszerű kombináció</p> <p><u>A pozíciójáték alapjai</u></p>	<p>gyalogátváltozás szabályait.</p> <p>Legyen képes az egylépéses mattot beadni. Ismerje fel, ha mattot kapott.</p> <p>Ismerje fel a pattot.</p> <p>Tudjon vezérrel, bástyával és két futóval mattot adni a csupasz királynak.</p> <p>Tudja alkalmazni a gyalogvégjátékok alapszabályait, elsősorban az oppozíciót.</p> <p>Képes legyen egy adott állásban egyszerű tervet kigondolni és azt szóban tömören kifejtteni.</p> <p>Az ellenfél lépése után képes legyen gondolkozni azon, hogy ellenfelének mi a terve, a szándéka.</p> <p>Lépéseit gondolja át, ne húzzon azonnal, gondolkodás nélkül.</p> <p>Felszólításra képes legyen az állás alapvető értékelésére.</p> <p>Játszmaiban gondoljon királyának biztonságára. Képes legyen kihasználni az ellenfél királyának bizonytalan helyzetét.</p> <p>Ismerje fel és alkalmazza a kombinációs motívumokat. Legyen képes egyszerű kombinációk megfejtésére.</p> <p>Értse meg és játszmaiban próbálja alkalmazni a pozíciójáték alapjait.</p> <p>Játssza elfogadhatóan a</p>	
--	--	--

<p>A gyalogszerkezet Gyenge gyalog Izolált gyalog A centrum Erős pontok, gyenge pontok A tiszték aktivitása Fejlődés, fejlődési előny</p> <p><u>A megnyitás alapjai</u></p> <p>Megnyitási célok A centrum elfoglalása A király biztonságba helyezése A tisztfejlesztés alapjai A megnyitások áttekintése alapszinten Választott megnyitások tanulmányozása</p> <p><u>A végjáték alapjai</u></p> <p>A végjáték fő szabályai 100 gyalogvégjáték Egyszerűbb bástyavégjátékok Egyszerűbb vezérvégjátékok Egyszerűbb könnyűtiszti végjátékok</p> <p><u>A sakktornyzás</u></p> <p>A játszmajegyzés A sakkóra A versenyek fajtái A villámjáték A rapid A lassú időbeosztású játék A svájci verseny és a körverseny Internetes sakkozás A sakkozó viselkedési szabályai</p>	<p>megnyitást. Saját megnyitásait ismerje meg legalább 1500-as szinten.</p> <p>Legyen képes felismerni és a szükséges idő alatt átgondolni, mi a teendője egy adott végjátékban.</p> <p>Legyen képes egy szabályos barátságos sakkjátszma, a 2. évfolyam végéig pedig egy rapid vagy lassú időbeosztású versenyjátszma lejátszására.</p> <p>A 2. év végéig legyen túl legalább 100 barátságos vagy versenyjátszma lejátszásán.</p> <p>Legyen képes a játszma olvasható lejegyzésére.</p> <p>Tudjon sakk-könyvet és sakkcikket olvasni.</p> <p>Legyen tisztában a lehetséges játszmafejezésekkel, és a legfontosabbakat tudja alkalmazni.</p> <p>Jusson el odáig, hogy a reménytelen állást feladja.</p> <p>Játszma előtt és után fogjon ellenfelével kezét, tartsa be a legfontosabb viselkedési szabályokat.</p>	
---	---	--

Évfolyam: 3-4.**9-10 évesek****Korcsoport: U10****Célok:**

- Ebben a nagyon fogékony életkorban kell elsajátítani a sakkstratégia és a sakktaktika alapjait. Továbbra is a gyakorlat, az állandó játék, a kipróbálás az elsődleges, de most már jelenjen meg a rögzítés, az írásbeliség igénye. A számítógépes lehetőségeket kapcsoljuk be az oktatásba.
- Még mindig a taktika oktatása legyen az elsődleges, a kombinációs látásnak ki kell alakulnia a 4. évfolyam végére. Egyre nagyobb szerepet kell kapnia a fejben történő változatszámításnak. Ugyanakkor a pozíciójáték alapjait is ebben a két évben rakjuk le.
- Alapvetően a helyes, önálló alkalmazás a célunk, de az alapvető fogalmakat már meg is kell tudni nevezni.
- A periódus végére követelmény az 1700 körüli játékerő elérése. A legkiemelkedőbbek természetesen ezt messze túlszárnyalják, ez a mindenkire vonatkozó cél.
- Mindezeket úgy kell megvalósítani, hogy a gyerek kedve, lelkesedése megmaradjon, a tanulnivalók ne vegyék el a kedvét a sakkozástól.

Tananyag	Követelmény	Megjegyzés
<u>Sakktaktika</u> 100 kombináció az 1-2. évfolyamon tanult témákra A kettős támadás A felfedett támadás A ráterelés Az elzárás A figurák túlterheltségén alapuló kombinációk A közbeiktatás Pattfészek-kombinációk 100 kombináció a fenti témákra <u>Pozíciójáték</u> Nyílt állás, zárt állás A centrumtípusok A centrum hiánya A nyílt és félig nyílt vonalak Az alapsor gyengesége A futópár A huszárpár A gyalogcsere	Tudjon szabályos, sportszerű és sakkszerű barátságos és versenyjátékmát játszani villám-, rapid és lassú időbeosztásban. Legyen képes önállóan a játszma korrekt jegyzésére. Játzmalapját legyen képes visszaolvasni. Edzői irányítással ki tudja elemezni játszmáját, a tanulságokat rögzíteni. Ismerje és alkalmazza a fő taktikai motívumokat. Ismereteiről rendszeres fejtvérsenyeken adjon számot. Tudatosan alkalmazza a pozíciójáték alapelveit. Ne	

<p>A tiszték cseréje</p> <p><u>A sakkstratégia dinamikus tényezői</u></p> <p>A figurák aktivitása (emelt szinten)</p> <p>A kezdeményezés</p> <p>Tempóelőny, tempóhátrány</p> <p>Mikor cseréljük és mikor ne?</p> <p>Támadás</p> <p>A támadás feltételei</p> <p>Támadás a középben maradt király ellen</p> <p>Támadás a rövidsánc ellen</p> <p>Támadás a hosszúsánc ellen</p> <p>Támadás a rosszul álló figura ellen</p> <p>Támadás a gyenge gyalog ellen</p> <p>A védekezés alapjai</p> <p><u>Technika</u></p> <p>Mattadás huszárral és futóval</p> <p>A mattháló</p> <p>A menet közbeni ütés gyakorlati jelentősége</p> <p>Vezér a bástya ellen</p> <p><u>Változatszámítás</u></p> <p>A változatszámítás jelentősége</p> <p>A változatszámítás módszerei</p> <p>100 alapszintű számítási gyakorlat (fejben)</p> <p><u>A végjáték</u></p> <p>A király szerepe a végjátékban</p> <p>Az idő szerepe a végjátékban</p> <p>A gyalogok mennyisége és minősége</p>	<p>lépjen gyakran pozícióellenes lépéseket.</p> <p>Törekedjék aktív, támadó, kezdeményező sakkra. Képes legyen az ellenfél súlyos fejlődési hibáinak kihasználására, a gyenge királyállás elleni támadás indítására.</p> <p>Szükség esetén tudjon védekezni.</p> <p>Legyen képes fejben 3-4 lépéses változatok kiszámítására.</p> <p>Versenyjátésmáiban törekedjék a várható változat kiszámolására.</p> <p>Ismerje és tudja alkalmazni a legnehezebb lépésfajtát, a menet közbeni ütést.</p> <p>Ismerje és alkalmazza a végjátékok főbb alapelveit. Képes legyen a fölényes végjátékok megnyerésére.</p> <p>Ismerje meg alapszinten a megnyitások nevét és a megnyitások teljes spektrumát.</p> <p>Saját megnyitásait edzői segítséggel dolgozza ki, rögzítse és tanulja meg legalább 1700-as szinten.</p> <p>Legyen képes edzői segítséggel felkészülni egy-egy játszámára, illetve versenyre. Verseny előtt és alatt éljen fokozottan egészséges életmódot.</p> <p>Ismerje meg a sakktörténet alapjait, a múlt és a jelenkor legnagyobb sakkozójának</p>	
--	---	--

<p>A végjátékok taktikája 100 középszintű gyalogvégjáték 50 középszintű bástyavégjáték 25 középszintű vezérvégjáték 25 középszintű könnyűtiszti végjáték Néhány alapvető vegyes végjáték</p> <p><u>A megnyitás</u></p> <p>A megnyitások teljes spektrumának áttekintése A megnyitások elnevezése A spanyol megnyitás A vezércsel A cseljátékok A választott megnyitások kidolgozása és rögzítése A megnyitási adatbázisok használata</p> <p><u>A felkészülés</u></p> <p>Felkészülés egy játszámára Felkészülés egy versenyre A számítógép szerepe a felkészülésben A saját játszma elemzése Életmód a verseny alatt</p> <p><u>Sakktörténet</u></p> <p>A sakkozás eredete A sakkozás hőskora A magyar sakkozás kezdetei A világbajnokok neve és egy-egy játszámája A jelenkor nagy sakkozói A leghíresebb sakk-könyvek A legfontosabb sakkújságok A nagy versenyek online közvetítése A régió sakkélete</p>	<p>nevét.</p>	
---	---------------	--

Évfolyam: 5-6.	11-12 évesek	Korcsoport: U12
-----------------------	---------------------	------------------------

Célok:

- Ebben a korban kezdődhet meg a komoly elméleti képzés, a sakkstratégia magas szintű elsajátítása. Emellett természetesen folyamatosan tovább kell foglalkozni a változatszámítással és a taktikával, folyamatosan számítási feladatokat végezni és kombinációkat fejteni.
- Új elemként jelentkezik a komoly, elvi igényű állásértékelés és tervkészítés. Ekkor kezdjük meg az ismerkedést a saktörténet klasszikusaival, kiemelkedő játszmáikkal.
- A tanulási folyamatban egyre nagyobb helyet kell kapnia a számítógépes sakknak, a megnyitási adatbázisoknak és az elemzőprogramoknak, anélkül azonban, hogy ezek helyettesítsék az önálló gondolkodást.
- A periódus végére versenyzőként legalább 1900-as szintet kell elérnie.

Tananyag	Követelmény	Megjegyzés
<p><u>Sakkstratégia</u></p> <p>Az állásértékelés jelentősége Az anyagszemponitú értékelés Értékelés a fejlődés szempontjából A király helyzetének szerepe az állásértékelésben A szerkezet szerepe az állásértékelésben A tér szerepe az állásértékelésben A figurák elhelyezésének és erejének szerepe az állásértékelésben A konkrétumok Az állásértékelés lélektani vonatkozásai</p> <p>A tervkészítés szerepe, jelentősége Terv a megnyitásban Terv a középjátékban Terv a végjátékban A stratégiai vonal felvázolása A fő vonalak lebontása részletekre A terv végrehajtása, a végrehajtás időzítése</p>	<p>Legyen képes egy kevés edzői segítséggel az állás részletes, szó- és írásbeli értékelésére.</p> <p>Az állásértékelésben legalább 3-4 szempontot tudjon érvényesíteni.</p> <p>Játszmáiban folyamatosan törekedjen az állás értékelésére.</p> <p>Játékában mutatkozzék meg a tervszerűség. Terveit egy kevés edzői segítséggel legyen képes szóban és írásban egyaránt kifejezni.</p> <p>Folyamatosan fejtsen kombinációkat, vegyen részt fejtőversenyen. A nehezebb kombinációkat is fejtsse meg önállóan.</p> <p>Folyamatosan gyakorolja a változatszámítást, speciális állásokban legyen képes 8-10 lépéspárt előre számolni.</p>	

<p>A helyes lépéssorrend megtalálása A terv módosítása, a rugalmas tervekészítés A hibás terv elvetése Az ellenfél tervének kutatása, felismerése A kétfajta gondolkodási idő (amikor te jössz lépésre, és amikor az ellenfél) A tervekészítés módosítása a gondolkodási idő függvényében Taktikai elemek beillesztése a tervbe Taktikai motívumok kutatása A terv értékének és a végrehajtás színvonalának kapcsolata Írásos elemzés készítése</p> <p><u>Sakktaktika</u></p> <p>100 kombináció az eddig tanult taktikai motívumokra Az elzárás A rombolás A kulcsmező felszabadítása A taktikai blokádnak Röntgentámadás Menekülés örökös sakkal 100 emelt szintű kombináció</p> <p><u>Változatszámítás</u></p> <p>A tanult számítási módszerek áttekintése A lépésjelöltek Hol hagyjuk abba a számítást? Számítás és intuíció Emberi és gépi számítás Hogyan lehet fejleszteni a számítási képességet? Az egyéni számítási mód kiválasztása Tipikus számítási hibák Számítási gyakorlatok</p> <p><u>Megnyitás</u></p>	<p>Megnyitási repertoárját edzői segítséggel tudatosan állítsa össze, rögzítse, tanulja meg és folyamatosan fejlessze.</p> <p>Saját megnyitásait dolgozza ki, rögzítse és tanulja meg legalább 1900-as szinten.</p> <p>Ismerje meg és folyamatosan használja a megnyitási adatbázisokat és az elemzőprogramokat.</p> <p>Fejlessze tovább végjátékbeli készségeit. Mélyüljön el a bástyavégjátékok világában.</p> <p>Ismerje meg a nagy sakkozók klasszikus játszmáit. Legyen képes a sakktörténet 25 kiemelkedő játszmájának a felismerésére.</p> <p>Ismerje meg és alkalmazza a FIDE-versenyek szabályait.</p>	
---	---	--

<p>A repertoár A megnyitások összehangolása A megnyitásválasztás szempontjai A megnyitások kidolgozásának és rögzítésének módszertana A megnyitás, a változat és az alváltozat A szakirodalom használata Az adatbázisok emelt szintű használata A megnyitás megtanulásának módszerei A megnyitások kipróbálása A megnyitási változat elvetése Az újítás</p> <p><u>Végjáték</u></p> <p>Elmélyülés a bástyavégjátékok világában 100 bástyavégjáték A többi végjátéktípus gyakorlása összesen 100 példával</p> <p><u>Sakk-kultúra, sakktörténet</u></p> <p>Steinitz, Lasker, Capablanca, Aljechin, Botvinnik, Euwe, Szmiszlov, Tal, Petroszjan, Keres, Bronstein, Szpasszkij, Fischer, Karpov, Kaszparov, Maróczy Géza és Portisch Lajos életműve és válogatott játszmái A legfontosabb hazai és külföldi sakk-kiadványok</p> <p><u>Számítógépes sakk</u></p> <p>A számítógépes sakk helye és szerepe A chessbase A Fritz A Rybka</p>		
--	--	--

<p><u>Játék- és versenyszabályok</u> A FIDE versenyszabályainak megismerése A döntetlen igénylése A játszmalap helyes vezetése A sakkórával összefüggő kérdések A bíró szerepe A svájci rendszer sajátosságai Szabályalkalmazási gyakorlatok</p>		
--	--	--

Célok:

- Az előző periódusokban lerakott alapokon most már magas szintű elméleti képzést nyújthatunk. A pozíciójáték és a sakkstratégia más fejezeteinek részletes áttekintésével kialakítjuk a mesteri, nagymesteri szint eléréséhez szükséges modern, tudományos sakkszemléletet. Természetesen továbbra is rengeteg gyakorlati példával, sok játékkal, cseppet sem papírizúen tesszük mindezt.
- A stratégiai tudás csak akkor ér valamit, ha továbbra is megvan, sőt javul a taktikai készenlét. Ezért folyamatos a változatszámítás és a kombinálás jelenléte az oktatási folyamatban.
- A megnyitási repertoár kialakításának egyre nagyobb a jelentősége, egyre nagyobb időráfordítást igényel.
- A sakktanulást folyamatos és egyre magasabb szintű versenyzésnek kell kiegészítenie. A periódus végére a tanulóknak legalább 2000-es játékerővel kell rendelkezniük.

Tananyag	Követelmény	Megjegyzés
<u>Pozíciójáték haladó szinten</u> (a már tárgyalt témák bővített, magasabb szintű feldolgozása és új témakörök) Nyílt állás, zárt állás A gyalogszerkezet A gyalogcentrum A gyalogcentrum hiánya Centrumáttörés A gyenge gyalogok Az izolált gyalog Független gyalogok A gyenge pontok A gyaloglánc problémái A minoritástámadás A kamikáze (előretörő)-gyalog A vezérszárnyai gyalogtöbbség A szabadgyalogok szerepe a közép-és a végjátékban A blokádnál A gyalogcsere A nyílt és a félig nyílt vonalak	Ismerje meg és alkalmazza játszmáiban a pozíciójáték alapelveit, szabályait. Képes legyen az adott pozíció verbális értékelésére. Fordítson egyre nagyobb figyelmet a sakkjáték dinamikus tényezőire. Játszmáiban tudja a döntő álláselőnyt érvényesíteni. Hátrányos állásokban játsszon szívósan, találékonyan, legyen képes az ellenfél hibáit kihasználva a játszma megfordítására. Fordítson egyre nagyobb figyelmet és egyre több időt megnyitásainak kidolgozására, rögzítésére és megtanulására. A periódus végén legalább 2000-es szintű megnyitási repertoárral rendelkezzen. Elavult vagy nem neki való	

<p>A sorok szerepe A futópár A huszárpár Futó+huszár Jó huszár, rossz futó Rossz huszár, jó futó Jó futó, rossz futó Bástya és bástyák A figurák helyzetének javítása A rosszul álló figura A minőségelőny és –hátrány Bástya a két könnyűtiszt ellen a középjátékban Vezér tisztek ellen a középjátékban Könnyűtiszt gyalogok ellen a középjátékban Bástya gyalogok ellen a középjátékban Különleges figuramegoszlások A tisztek cseréje A profilaktika Manőverezés és lavírozás Pozíciós áldozatok</p> <p><u>Sakkstratégia haladó szinten</u></p> <p>Az előny érvényesítésének problémái Az előny fajtái és viszonyuk egymáshoz A lebonyolítás Az előny megőrzése Az anyagi előny részleges vagy teljes visszaadása A kockázatvállalás A biztonság elve Az előny elolvadása Az előnyös állások lélektani vonatkozásai</p> <p>Játék hátrányos állásban Kis hátrány, nagy hátrány, vesztett állás A legnagyobb nehézség elve Az állás kavarása Technikai jellegű menekülések</p>	<p>megnyitási változatait edzői segítséggel cserélje le.</p> <p>Az alapvégjátékokat sajátítsa el készségi szinten, a végjátékot kevés gondolkodási idő esetén is tudja színvonalasan játszani. Játssza tudatosan a nehezebb, elsősorban a könnyűtiszt végjátékokat is.</p> <p>Továbbra is folyamatosan gyakorolja a változatszámítást, és rendszeresen foglalkozzon kombinációkkal.</p> <p>Ismerje meg a magyar sakkozás további nagy alakjainak életét, tevékenységét, eredményeit, legjobb játszmáit.</p>	
---	---	--

<p>A hátrányos állások lélektani vonatkozásai</p> <p><u>Sakktaktika</u></p> <p>200 haladó szintű kombináció (A kombinációs enciklopédia anyagának feldolgozása I.)</p> <p><u>Változatszámítás</u></p> <p>Hosszabb változatok kiszámítása Változatszámítási gyakorlatok</p> <p><u>Végjáték</u></p> <p>Elmélyülés a futóvégjátékok témakörében Azonos szintű futós végjátékok Ellenkező színű futós végjátékok Négyfutós végjátékok 100 futóvégjáték Elmélyülés a huszárvégjátékok világában 100 huszárvégjáték 100 végjáték a többi végjátéktípusból</p> <p><u>Megnyitás</u></p> <p>Tájékozódás a szicíliai dzsungelben A szláv védelem A saját megnyitások folyamatos kidolgozása, korrekciója, rögzítése</p> <p><u>Szakirodalom</u></p> <p>Az Enciklopédia és az Informátor könyv és számítógépes formában Kaszparov: Nagy elődeim</p>		
---	--	--

<u>Sakktörténet, sakk-kultúra</u> Charousek Rezső, Breyer Gyula, Szabó László, Barcza Gedeon, Ribli Zoltán, Adorján András, Sax Gyula, Csom István, Forintos Győző, Verőci Zsuzsa, Ivánka Mária, Karakas Éva, Polgár Zsuzsa, Polgár Zsófia, Polgár Judit, Lékó Péter, Almási Zoltán eredményei és legjobb játszmái		
---	--	--

Célok:

- A tanulók a korábbi periódusokban elsajátították a sakkelmélet alapjait. Most a finomhangolásnak, az elmélyítésnek, az egyéni arculat kialakításának van itt az ideje.
- Kiemelt feladat a megnyitási repertoár csiszolása, korszerűsítése, az elavult változatok lecserélése. Ennél a tevékenységnél továbbra sem mellőzhető az edző szerepe, de fokozatosan egyre önállóbban kell a munkát végezni.
- A sakkjáték lélektani vonatkozásai kapjanak egyre nagyobb szerepet a későbbi eredményes versenyzés érdekében. Kiemelten kell foglalkozni a felkészülés szakmai, lélektani és fizikai vonatkozásaival.
- A periódus alatt a tanuló feltehetően intenzíven versenyez. Ennek azonban a folyamatos elméleti munkát, a gyakorlást (továbbra is kiemelt feladat a változatszámítás és a kombinálás!) nem szabad megakadályozni. A versenyzés és tanulás konfliktusában még a tanulásnak kell elsőbbséget biztosítani.
- A periódus végére a növendékektől legalább 2100-as játékerőt várunk el.

Tananyag	Követelmény	Megjegyzés
<u>Sakkstratégia haladó szinten: az átmenetek</u> Átmenet a megnyitásból a középjátékba Átmenet a középjátékból a végjátékba A lebonyolítás A nehéztisztek cseréje A megnyitás és a végjáték összefüggései Átmenetek egyik megnyitásból a másikba Átmenetek állástípusok között <u>Sakktaktika</u> A kombinációs enciklopédia anyagának feldolgozása II. <u>Változatszámítás</u> A vakjátszma Változatszámítási gyakorlatok	Ismerje meg, alkotó módon dolgozza fel edzője irányításával a magasabb sakkstratégia fő fejezeteit. Képes legyen a helyes lebonyolításra, a játszma szakaszai közötti átmenet időszakában helyesen értékelje az állást és feladatait. Továbbra is folyamatosan gyakorolja a változatszámítást, és rendszeresen foglalkozzon kombinációkkal. Tanulja meg helyesen játszani a legnehezebb végjátékokat is. Haladjon előre megnyitási repertoárjának kidolgozásában. Edzői	

<p><u>Végjáték</u></p> <p>Elmélyülés a vezérvégjátékok világában 100 vezérvégjáték</p> <p>Elmélyülés a vegyes végjátékok világában 100 vegyes végjáték 100 végjáték az egyéb végjátéktípusok gyakorlására</p> <p><u>Megnyitás</u></p> <p>A Caro-Kann védelem Az angol megnyitás A nimzó- és a vezérindiai védelem A saját megnyitások folyamatos kidolgozása, korrekciója, rögzítése</p> <p><u>Sakk és önismeret</u></p> <p>Miért hibázunk? A hibás terv A hibás lépés Az elnézés okai Az elnézés lélektana Az ellenfél hibájának felismerése A hiba kihasználása A saját hiba felismerése és korrigálása A sorozatos hiba A lélektani hiba A versenytaktikai hiba Az elkövetett hiba lelki hatásai</p> <p><u>A felkészülés és a versenyzés lélektana</u></p> <p>A versenynaptár A verseny kiválasztása Egy játszma – egész verseny Körverseny – svájci verseny Egyéni verseny – csapatverseny</p>	<p>irányítással képes legyen a megnyitási könyvek, cikkek és a számítógépes adatbázisok segítségével egy változat legalább 2100-as szintű kidolgozására.</p> <p>Legyen képes saját játékának helyes értékelésére és hibái kijavítására.</p> <p>Edzője segítségével tervezze meg tudatosan éves versenynaptárát. Minden játszmájára készüljön fel a modern sakktanulás lehetőségeinek felhasználásával.</p> <p>Ismerje meg az egyetemes és a magyar sakktörténet legfontosabb fejezeteit.</p>	
--	--	--

<p>A döntő parti Felkészülés a játszóra Életmód a verseny alatt Életmód felkészülési időszakban A fizikai felkészülés, a kondíció A teljesítmény értékelése Az értékszámváltozás kiszámítása Versenybeszámoló készítése Hiányosságaink felismerése és korrekciója Az edző és a játékos kapcsolata A szekundáns szerepe</p> <p><u>Sakktörténet, sakk-kultúra</u></p> <p>Az egyetemes és a magyar sakktörténet fő fejezetei A jelenkor legnagyobb sakkozói és legjobb játszmáik A sakkjáték lényegéről alkotott elméletek áttekintése</p>		
---	--	--

Célok:

- Ez az időszak az „akadémiai” tanulmányoké. A megszerzett alapismeretekre most már az egyes állástípusok konkrét, mesteri színvonalú elemzése, feldolgozása épül.
- Ezekben az években az egyéni foglalkozásoké, ezen belül a megnyitások kidolgozásáé a prioritás, a legnagyobb időkeret. Nem szabad azonban a stratégiai és taktikai gyakorlatokat, a változatszámítást a megnyitás kedvéért háttérbe szorítani, különösen nem teljesen elhagyni.
- Kiemelt cél az önállóság, a tanult anyag alkotó módon történő alkalmazása, a magyar sakk-kultúra fejlesztésében való részvétel. Foglalkozni kell a sakk és az élet, a társadalom. a gondolkodás, és a személyiségfejlődés kapcsolataival.
- Előtérbe helyezendőek a sakkozó magatartásának, éthoszának kérdései. A sakkozó váljon alkalmassá a nemzeti színek méltó képviselőjévé.
- A periódus végére legalább 2200-as játékerő elérése a cél.

Tananyag	Követelmény	Megjegyzés
<p><u>A középjátéktípusok</u></p> <p>Zárt centrumos állások (királyindiai védelem, a spanyol megnyitás Csigorin-változatának bizonyos állásai, francia védelmű állások, Caro-Kann 3.e5, a bogoindiai védelem bizonyos állásai)</p> <p>Aláaknázott centrumállások (katalán védelem, Réti-megnyitás, fél-Tarrasch és Grünfeld-védelem típusállások)</p> <p>Kis centrumos állások (a szicíliai védelem scheweningeni változata, Paulsen-változat)</p> <p>Sündisznóállás (az angol megnyitás c5-ös változatai, a szicíliai védelem Paulsen-változatának bizonyos állástípusai)</p>	<p>A legalapvetőbb követelmény olyan, legalább 2200-as szintű megnyitási repertoár kidolgozása, rögzítése és megtanulása, amelyben fő- és tartalékváltozatok is vannak.</p> <p>Továbbra is folyamatosan gyakorolja a változatszámítást, és rendszeresen foglalkozzon kombinációkkal és végjátékokkal.</p> <p>Tanulmányozza az állástípusokat, mélyüljön el azokban, amelyek repertoárjához kapcsolódnak.</p> <p>Alakítson ki fegyelmezett, válogatott sportolóhoz méltó versenyzői magatartást.</p> <p>Alkotó módon ismerje meg a sakkozás kulturális szerepét, vegyen részt az ehhez</p>	

<p>Nyilvánvaló pontgyengeség (Szvesnyikov-változat, a Najdorf-változat e5-ös felépítései, Kalasnyikov-változat)</p> <p>Centrumfölényes állások (francia és Caro-Kann 3...dxe4-es változatai, skandináv, illetve király- és óindiai típusállások)</p> <p>Izolált gyalogos állások (francia 3.Hd2 c5-ös változatok, c3-as szicíliai, Caro-Kann Panov-állások, Tarrasch-típusú állások)</p> <p>Típusállások duplagyaloggal (spanyol cserevari, Rauzer-típusú állások dupla f-gyaloggal, nimzoindiai állások dupla c-gyaloggal)</p> <p>Kialakulatlan centrumhelyzetű állások (Pirc- és modern védelem, királyindiai támadás típusállásai)</p> <p>Erős centrummező birtoklásával kapcsolatos típusállások (szláv merániban sötét a d5-mezőt birtokolja, vagy 1.d4 d5 2.c4 dxc4 3.e4 Hf6 4.e5 Hd5 stb. szláv-csel d5-mezővel)</p> <p>Nyílt centrumállások (elsősorban cseljátékokból kialakuló középjátékállások)</p> <p>Benoni-típusú középjátékok</p> <p>Maróczy-típusú középjátékállások</p> <p>Vezér/nimzo/bogoindai "sündisznóállás" b6-Fb7-d6-</p>	<p>kapcsolódó vitákban.</p> <p>Készüljön fel arra, hogy versenyzői pályafutásán kívül esetleg más módon is (oktató, bíró, szakíró) részt vesz a magyar sakkozás fejlesztésében.</p>	
--	---	--

<p>Hbd7-tel</p> <p>Sárkány, illetve angol (1.c4 e5)-ös típusállások, amelyek a g2, ill. a g7-futó erején alapulnak</p> <p>Vezérgyalog típusú állások (postás-vari, 1. d4 Hf6 2.Fg5, stb.).</p> <p>Egyéb középjátékállások (Bird/holland típusú állások, Larsen-megnyitás, angol b6-os típusállások stb.)</p> <p><u>Sakktaktika</u></p> <p>200 emelt szintű kombináció</p> <p><u>Változatszámítás</u></p> <p>A vakszimultán Változatszámítási gyakorlatok</p> <p><u>Végjáték</u></p> <p>100 végjáték az eddig tanult végjátékismeretek gyakorlására A végjáték tanulmányok 100 tanulmány</p> <p><u>Megnyitás</u></p> <p>Egyes időszakos spanyol változatok A Réti-megnyitás Meráni, Botvinnik-, Anti-Botvinnik-változatok</p> <p>A saját megnyitások folyamatos kidolgozása, korrekciója, rögzítése</p> <p>Megnyitási cikk írása</p> <p><u>A sakkozó viselkedése</u></p>		
---	--	--

<p>A sportszerűség fogalma, követelményei Az önuralom A feszültség levezetése Az ellenféllel való kapcsolat A nézőkkel való kapcsolat A médiával való kapcsolat A szponzorokkal való kapcsolat A sakkozó megjelenése Mit ne csináljunk?</p> <p><u>Sakktörténet, sakk-kultúra</u></p> <p>Sakk és filozófia A sakkszociológia alapjai A sakk és a játékelméletek A sakk hatása az életpályára A sakk az irodalomban A sakk a képzőművészetben</p>		
---	--	--